

Monumentnummer*: 516836

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 18 september 2000
Kadaster deel/nr 82863/61

Woonplaats* Arnhem
Gemeente* Arnhem
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Arnhem
Locatieomschrijving Park Klarenbeek

Kadastrale gemeente* Arnhem
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 8026

Omschrijving**

Inleiding

WATERTOREN "De Steenen Tafel", gebouwd ca. 1926-1928 naar een ontwerp uit 1925 van de dienst Gemeentewerken Arnhem (projectarchitect J. van Biesen) in een zakelijk expressionistische bouwtrant. In de eerste bouwlaag was oorspronkelijk een café gevestigd, thans een restaurant. Het gebouw bevat verder een waterreservoir, een trappenhuis en een dakterras.

De watertoren is gelegen op de hoek van de Weg naar de Steenen Tafel en de Weg achter het bos, aan de noordelijke rand van de bebouwde kom van Arnhem. Het terrein waarop de watertoren is gebouwd, vormt de noordelijke begrenzing van Klarenbeek; een voormalig landgoed dat in 1886 door de gemeente Arnhem is aangekocht om het als wandelpark open te stellen. De locatie op ruim tachtig meter boven N.A.P. en de 22,5 meter hoge toren zorgen voor voldoende waterdruk om hooggelegen stadswijken zoals Braamberg en Geitenkamp van water te voorzien. Van de oorspronkelijke terreinaanleg zijn restanten bewaard gebleven, zoals grondkerende muurtjes met trappen en een cilindervormige oriëntatietafel met vernieuwde hardstenen windroos. De lantaarn op hoge bakstenen voet bij de ingang aan de westzijde is verdwenen. De naam "Steenen Tafel" is ontleend aan een nabij gesitueerde grafsteen, die afkomstig is uit het (verdwenen) klooster Monnikhuizen.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

WATERTOREN, bestaande uit een hoofdbouw op veelzijdig grondplan en een half rond, boven de hoofdbouw uitstekend, trappenhuis aan de oostzijde. De hoofdbouw heeft in de eerste bouwlaag een restaurant en een betonnen waterreservoir in de bovenbouw. Hoofdbouw en trappenhuis hebben een plat dak dat als uitzichtterras gebruikt kan worden. De daken zijn afgezet met een gesloten bakstenen balustrade met betonnen afdekking.

De HOOFDBOUW heeft een gepleisterde eerste bouwlaag die op een hoogte van ruim vier meter wordt afgesloten door een hoge betonnen band. De eerste bouwlaag heeft aan de noordzijde drie stolpramen, waarvan twee gekoppeld aan een ingang met bovenlicht, een tweede ingang en twee maal twee gekoppelde valramen, alle voorzien van smeedijzeren tralies. De ingang tot het restaurant aan de westzijde heeft aan weerszijden grote rechthoekige vensters; één in de westgevel en twee in de zuidgevel. De gele bakstenen gevels van de bovenbouw zijn in Vlaams verband gemetseld. Tegen de zuidgevel is boven de betonnen band het smeedijzeren letterornament "DE STEENEN TAFEL" aangebracht (oorspronkelijk boven de vensters in de eerste bouwlaag). De bovenste bouwlaag springt licht in en heeft zowel aan de noordzijde als aan de zuidzijde twee drieruits bandvensters.

Het halfronde TRAPPENHUIS heeft evenals de hoofdbouw een geschilderde pleisterlaag tegen de eerste bouwlaag met afsluitende betonnen band, en een bakstenen opbouw van gele bakstenen in Vlaams verband. In de ronding zijn vier bandvensters aangebracht: in de eerste bouwlaag bestaande uit acht, en in de bovenliggende bouwlagen bestaande uit zes rechthoekige glas-in-lood ramen tussen teruggeplaatste betonnen muurdammen. De vensters worden afgesloten door doorgaande betonnen banden. Het trappenhuis steekt uit boven de hoofdbouw en heeft aan deze zijde een opgeklampte deur, twee draairamen en een vlaggestok in een smeedijzeren houder. De hoge borstwering heeft een betonnen afdekking.

Het INTERIEUR van de watertoren bezit een gerenoveerd, cilindervormig waterreservoir van 600 m³ inhoud, dat op de condensatiezolder gedragen wordt door een betonskelet (vier vrijstaande stijlen in het midden en een reeks stijlen aan de binnenzijde van de gepleisterde, bakstenen reservoir-ommanteling, onderling met elkaar verbonden door liggers). Het trappenhuis bezit een ijzeren bordestrap met eenvoudige buisleuning om een liftschacht (de liftcabine is verwijderd). De trap geeft toegang tot de lekvloer (condensatiezolder), de omloop boven het reservoir en het dakterras.

Waardering

WATERTOREN "De Steenen Tafel" uit ca. 1926-1928.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld van een multi-functionele watertoren (watervoorziening, horeca, uitzichttoren) in een zakelijk expressionistische bouwtrant, en als zodanig van belang voor het werk van de dienst Gemeentewerken Arnhem. De watertoren neemt een belangrijke plaats in in het oeuvre van architect J. VAN BIESEN, die verder in Arnhem onder andere het Gymnasium aan de Statenlaan 6;8 en de ULO-school aan de Heselbergherweg ontwierp.

- Van stedenbouwkundige waarde wegens de markante situering op een hoog gelegen terrein aan de noordelijke rand van Park Klarenbeek, en als zodanig van bijzondere betekenis voor het aanzien van het gebied.

- Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming en verschijningsvorm, welke verbonden zijn met de geschiedenis van de drinkwatervoorziening en de recreatie (vertier en ontspanning) in het Arnhemse stadspark Klarenbeek.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Horeca

Functie

Café

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf